

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 marca 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	SSA Marek Procek (spr.)
Sędziowie	SSA Zbigniew Gwizdak SSA Tadeusz Szweda
Protokolant	Beata Kłosek

po rozpoznaniu w dniu 27 marca 2015r. w Katowicach

sprawy z powództwa J. S. (J. S.), B. S. (B. S.) - prowadzących działalność gospodarczą pod firmą (...) S.C. w B.

przeciwko M. D.

o karę umowną

na skutek apelacji pozwanej M. D.

od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy w Katowicach

z dnia 27 czerwca 2014r. sygn. akt IX P 167/13

- 1. zmienia zaskarżony wyrok w całości i oddala powództwo;**
- 2. zasądza solidarnie od powodów J. S. i B. S. prowadzących działalność gospodarczą pod firmą (...) S.C. w B. na rzecz pozwanej M. D. kwotę 2.700 zł (dwa tysiące siedemset złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego przed sądem apelacyjnym;**
- 3. obciąża solidarnie powodów J. S. i B. S. prowadzących działalność gospodarczą pod firmą (...) S.C. w B. kosztami sądowymi w kwocie 5.000 zł (pięć tysięcy złotych) tytułem opłaty od apelacji, której pozwana nie miała obowiązku uiścić.**

/-/ SSA T. Szweda /-/ SSA M. Procek /-/ SSA Z. Gwizdak

Sędzia Przewodniczący Sędzia

UZASADNIENIE

Powodowie B. S. i J. S. - prowadzący działalność gospodarczą pod firmą (...) Spółka Cywilna - domagali się zasądzenia

od pozwanej M. D. kwoty 100.000,00 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty tytułem kary umownej przewidzianej przez strony w umowie z dnia 17 września 2012r. o zakazie konkurencji po zakończeniu stosunku pracy, wobec podjęcia przez pozwaną czynności konkurencyjnych w stosunku do działalności gospodarczej powodów. Nadto powodowie wnieśli o zasądzenie od pozwanej kosztów postępowania w wysokości określonej przepisami, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego w kwocie 4.447,50 zł.

Pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powodów kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Motywuując swoje stanowisko, pozwana podniosła, że obowiązki nałożone na powodów w umowie o zakazie konkurencji, nie zostały przez nich spełnione. Otóż bowiem, jak przyznali powodowie w pozwie, pierwszą ratę odszkodowania wypłacono pozwanej dopiero w dniu 22 maja 2013r., czyli z ponad miesięcznym opóźnieniem w stosunku do określonego w umowie terminu. Ponadto, raty nie były wpłacane przelewem na konto pozwanej, ale przekazem, w związku z czym, nie tylko termin, ale i forma zapłaty wynikająca z umowy, nie zostały dochowane.

Niezależnie od powyższego, pozwana podkreśliła, że nie jest prawdą, że naruszyła zakaz konkurencji, gdyż nie nawiązała współpracy z firmą (...) B. P., a dodatkowo od dnia 25 kwietnia 2013r. jest zarejestrowana w Powiatowym Urzędzie Pracy w P., jako osoba bezrobotna.

Wyrokiem z dnia 27 czerwca 2014r. Sąd Okręgowy - Sąd Pracy w Katowicach w punkcie 1 zasądził od pozwanej na rzecz powodów solidarnie kwotę 100.000,00 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 5 grudnia 2013r., zaś w punkcie 2 zasądził od pozwanej na rzecz powodów solidarnie kwotę 8.600,00 zł tytułem kosztów postępowania, w tym kwotę 3.600,00 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd Okręgowy ustalił, iż powodowie B. S. i J. S. prowadzą działalność gospodarczą w formie spółki cywilnej - pod firmą (...) S.C. - w zakresie projektowania, montażu i serwisowania instalacji gazowych, sprężonego powietrza, próżni oraz instalacji uzupełniających.

Pozwana M. D. była zatrudniona w firmie powodów na stanowisku inżyniera projektu, na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony, zawartej w dniu 17 września 2012r. Zgodnie z umową, pozwana otrzymywała wynagrodzenie w wysokości 2.767,31 zł brutto miesięcznie, płatne gotówką w kasie zakładu pracy do 10 dnia miesiąca po okresie rozliczeniowym.

Na podstawie opisanej umowy, pozwana zajmowała się m.in. przygotowaniem ofert handlowych, kontaktem z kontrahentami pracodawcy, pracami związanymi z przetargami, organizowaniem oraz nadzorem nad montażem w zakresie realizowanych projektów. Pozwana miała dostęp do wszelkich tajnych dokumentów firmy powodów. W okresie zatrudnienia pozwana pracowała ze świadkiem R. P..

Równocześnie w dniu 17 września 2012r. strony zawarły umowę o zakazie konkurencji po zakończeniu stosunku pracy. Zgodnie z § 2 tejże umowy, pozwana zobowiązała się w okresie 6 miesięcy od ustania stosunku pracy do niepodejmowania działalności konkurencyjnej w stosunku do powodowego pracodawcy. W zamian, stosownie do § 5 ust. 1 umowy, pozwana miała otrzymać odszkodowanie w wysokości 25 % wynagrodzenia uzyskanego przez pracownika w okresie 6 miesięcy przed ustaniem stosunku pracy. Odszkodowanie miało być płatne w miesięcznych ratach wynoszących

1/6 kwoty określonej w ust. 1, najpóźniej do ostatniego dnia każdego miesiąca obowiązywania przedmiotowej umowy - przelewem na rachunek bankowy wskazany przez pracownika. Z kolei, w myśl § 6 umowy, pozwana zobowiązała się

zapłacić pracodawcy kwotę 100.000,00 zł tytułem kary umownej w przypadku podjęcia działalności konkurencyjnej wobec pracodawcy, a w tym, naruszenia któregokolwiek z postanowień wskazanych w § 2 przedmiotowej umowy.

W dniu 3 kwietnia 2013r. strony zawarły porozumienie w sprawie rozwiązania umowy o pracę bez okresu wypowiedzenia.

W okresie trwania umowy o zakazie konkurencji, tj. przez 6 miesięcy, były pracodawca - jak ustalił Sąd Okręgowy - przekazywał pozwanej odszkodowanie wynikające z umowy o zakazie konkurencji po zakończeniu stosunku pracy w kwocie po 586,83zł.

Pozwana nie przekazała numeru rachunku bankowego, na który zgodnie z umową miały być realizowane przelewy. W aktach osobowych także nie było numeru rachunku.

W związku z tym, podjęto decyzję, aby odszkodowanie przekazywać za pomocą przekazów pocztowych na adres pozwanej, który był w aktach osobowych.

Pierwszy przekaz pocztowy - za okres od 3 kwietnia 2013r. do 3 maja 2013r. - został nadany w dniu 22 maja 2013r.

Drugi przekaz - za okres od 3 maja 2013r. do 3 czerwca 2013r. - został nadany w dniu 3 czerwca 2013 r. Trzeci przekaz - za okres od 3 czerwca 2013 r. do 3 lipca 2013r. - został nadany w dniu 19 czerwca 2013r. Czwarty przekaz za okres od 3 lipca 2013r. do 3 sierpnia 2013r. - został nadany w dniu 16 lipca 2013r. Piąty przekaz - za okres od 3 sierpnia 2013r. do 3 września 2013r. - został nadany w dniu 14 sierpnia 2013r. Wreszcie, szósty przekaz - za okres od 3 września 2013r. do 3 października 2013r. - został nadany w dniu 11 września 2013r.

Pozwana nie przyjęła żadnego z sześciu przekazów pocztowych, które następnie zostały zwrócone powodom.

Jednocześnie Sąd Okręgowy wskazał, iż pozwana w dniu 4 czerwca 2012r. zapłaciła przelewem za bilet kolejowy świadka R. P., który służbowo jechał do S.. Potem pozwana, podając numer swojego rachunku bankowego e-mailem, prosiła powódkę B. S. o zwrot pieniędzy.

Ponadto, Sąd Okręgowy ustalił, iż firma (...) początkowo zajmowała się tylko pośrednictwem ubezpieczeń, natomiast od 21 maja 2013r. zmieniła profil swojej działalności i obecnie zajmuje się również budową instalacji gazów laboratoryjnych i technicznych.

W Internecie zamieszczono stronę testową firmy (...), w której w zakładce „kontakty”, jako „Menadżera Projektu” wskazano pozwaną M. D.. Podany jest jej numer telefonu komórkowego oraz adres mailowy. Jako „Dyrektora Głównego”, wskazano świadka R. P..

W czerwcu 2013r. przedsiębiorstwo (...) zrealizowało projekt budowlano-wykonawczy pod nazwą: „Budowa instalacji azotu i dwutlenku węgla do zasilania laboratoriów instytutu rozrodu zwierząt i badań żywności PAN w O.” na rzecz Polskiej Akademii Nauk w O.. Natomiast w lipcu 2013r. realizowało projekt wykonawczy pod nazwą: „Budowa instalacji gazów technicznych i sprężonego powietrza do zasilania laboratoriów oraz systemu detekcji gazów palnych i niebezpiecznych we (...) Centrum (...)”, w którym inwestorem było (...) Centrum (...) Sp. z o.o. we W..

W obu tych projektach, jako osoby współpracujące, widnieją pozwana i świadek R. P..

Sąd Okręgowy uznał zeznania pozwanej, w których twierdziła, że jej nazwisko pojawiło się na stronie internetowej firmy (...), ponieważ była to strona testowa, a ona dopiero planowała współpracę z tą firmą, za niewiarygodne. O ile bowiem nie można wykluczyć, że strona internetowa firmy (...) jest stroną testową, ponieważ właściciel firmy (...) potwierdził, że realizacja zlecenia nie została jeszcze ukończona, to zdaniem Sądu Okręgowego, wyjaśnienia pozwanej jawią się, jako nielogiczne i sprzeczne

z zasadami doświadczenia życiowego. I tak, skoro strona internetowa na dzień 28 marca 2014r. (data pisma B. P.) jest nadal w ciągłej modernizacji, to nic nie stało na przeszkodzie, aby umieścić dane kontaktowe pozwanej dopiero, gdy taka współpraca zostanie faktycznie nawiązana. Tym bardziej, że strona, po umieszczeniu jej w Internecie, jest powszechnie dostępna. Ponadto, sprzeczne z zasadami doświadczenia życiowego jest - w ocenie tegoż Sądu - aby pozwana, która dopiero potencjalnie ma współpracować z firmą w bliżej nieokreślonej przyszłości, została wskazana na jej stronie internetowej, jako osoba kontaktowa z podaniem zajmowanej funkcji, prywatnym numerem telefonu, a także firmowym adresem mailowym. Z tożsamyh względów, Sąd uznał za niewiarygodne zeznania świadka R. P., przyjmując, że jest on zainteresowany rozstrzygnięciem w niniejszej sprawie, zaś treść jego zeznań wskazuje na próbę uniknięcia odpowiedzialności, poprzez umniejszanie roli swojej i pozwanej w realizowanych projektach.

W ocenie tegoż Sądu, w sprawie bezsporne jest, że strony łączyła - opisana treścią art. 101² k.p. - umowa o zakazie konkurencji po zakończeniu stosunku pracy, którą strony zawarły w dniu 17 września 2012r. Nie budzi również wątpliwości, że zakaz konkurencji zaktualizował się w chwili, kiedy strony zawarły porozumienie o rozwiązaniu umowy o pracę, tj. od dnia 3 kwietnia 2013r.

Odnosząc się do zarzutu pozwanej, twierdzącej, że w następstwie opóźnienia w wypłacie odszkodowania, nie była związana zakazem konkurencji, Sąd Okręgowy wskazał, iż w przedmiotowej sprawie zakaz konkurencji obejmował okres 6 miesięcy, tj. od dnia 3 kwietnia 2013r. do 3 października 2013r. Strony zaś przyjęły w § 5 ust. 2 umowy, że odszkodowanie będzie płatne w miesięcznych ratach wynoszących 1/6 kwoty określonej w ust. 1, najpóźniej do ostatniego dnia każdego miesiąca obowiązywania niniejszej umowy - przelewem na rachunek bankowy wskazany przez pracownika.

Skoro pierwszy miesiąc obowiązywania umowy trwał do 3 maja 2013r., to w ocenie Sądu, ostatecznym terminem wypłaty pozwanej pierwszej raty odszkodowania był dzień 31 maja 2013r., albowiem był to ostatni dzień miesiąca (kalendarzowego) obowiązywania przedmiotowej umowy. Taka interpretacja wynika z wykładni literalnej umowy. Przekaz pocztowy został nadany w dniu 22 maja 2013r., a więc termin wypłaty pierwszej raty odszkodowania został zachowany.

Nadto nie można - według Sądu Okręgowego - zgodzić się ze stanowiskiem strony pozwanej, iż forma zapłaty wynikająca z umowy nie została dochowana, ponieważ raty były przesyłane za pomocą przekazów pocztowych, a nie przelewem.

Stosownie do zapisów umowy - jak zauważa tenże Sąd - numer rachunku bankowego winien zostać wskazany przez pracownika. W niniejszej sprawie strona powodowa nie dysponowała wcześniej numerem rachunku bankowego pozwanej, ponieważ wynagrodzenie było wypłacane gotówką. W aktach osobowych również brak stosownej informacji.

Przy czym, nie sposób przyjąć, w ocenie Sądu I instancji, że jednorazowe przekazanie numeru rachunku powodce B. S., w okolicznościach zupełnie niezwiązanych z zapłatą odszkodowania, czyniło zadość temu obowiązkowi. W dodatku sytuacja ta miała miejsce w 2012r., a więc około roku przed rozwiązaniem stosunku pracy z pozwaną.

Zatem, pozwana nie dopełniła obowiązku wskazania rachunku bankowego, na jaki ma być przekazywane odszkodowanie i jej zaniechanie nie może wywierać negatywnych skutków prawnych dla powodów, którzy w dostateczny sposób wywiązali się z obowiązku uiszczenia odszkodowania, poprzez przesyłanie rat za pomocą przekazów pocztowych.

Mając powyższe na względzie, Sąd Okręgowy doszedł do przekonania, że powodowie wywiązali się z obowiązku zapłaty odszkodowania w terminie, wobec czego, zgodnie

z art. 101² § 2 k.p., pozwana była obowiązana przestrzegać zakazu konkurencji.

W ocenie Sądu Okręgowego, działalność firmy (...) jest działalnością konkurencyjną wobec firmy powodów, gdyż dominujący przedmiot działalności obu firm, tj. projektowanie i montaż instalacji gazowych, jest tożsamy. Jest to wąska specjalizacja, skierowana do tej samej grupy odbiorców. Firmy współzawodniczą więc w osiągnięciu tego samego celu. O konkurencyjności świadczy także fakt, że oferty tych firm rywalizują w ogłaszanych przetargach.

Tym samym, zasadnym było ustalenie, że pozwana naruszyła postanowienia umowy o zakazie konkurencji.

Zdaniem Sądu I instancji, pozwana nawiązała współpracę z firmą (...) na stanowisku „Menadżer Projektu”. Firma (...) B. P. początkowo zajmowała się wyłącznie pośrednictwem ubezpieczeń i dopiero pod koniec maja 2013r. zmieniła profil swojej działalności w zakresie zupełnie niezwiązanym z dotychczas prowadzoną działalnością. Zaraz też w czerwcu i w lipcu 2013r. firma przystąpiła do realizacji projektów instalacji, w tym dla (...) Sp. z o.o., którą to spółkę dotychczas obsługiwała firma powodów. W obu tych projektach zamieszczono informację, iż powstały przy współpracy pozwanej M. D.. W ocenie Sądu, fakt ten jednoznacznie przemawia za tym, że pozwana nawiązała faktyczną współpracę z firmą (...) B. P.. Co więcej, powiązanie pozwanej z firmą (...) potwierdza też wydruk strony internetowej, na której pozwana widniała, jako osoba kontaktowa ze wskazaniem zajmowanej funkcji.

Jednocześnie Sąd Okręgowy przyjął, iż w umowie o zakazie konkurencji, po ustaniu stosunku pracy, dopuszczalne jest zastrzeżenie kary umownej na rzecz byłego pracodawcy w razie jej niewykonania lub nienależytego wykonania, zaś pozwana, reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika, w ogóle nie kwestionowała wysokości przyjętej kary umownej. Wobec czego przyjąć należy, że pozwana nie wykazała, zgodnie z art. 6 k.c. w zw. z art. 300 k.p., że kara umowna zastrzeżona w umowie o zakazie konkurencji jest rażąco wygórowaną w rozumieniu art. 484 § 2 k.c.

Mając na uwadze przedstawione okoliczności, na podstawie art. 483 k.c. w zw. z art. 300 k.p. rozstrzygnął zgodnie z żądaniem pozwu.

O odsetkach ustawowych Sąd ten orzekł, na podstawie art. 481 § 1 k.c. z w zw. z art. 300 k.p., od dnia 5 grudnia 2013r., tj. od dnia doręczenia pozwanej odpisu powództwa.

O kosztach postępowania rozstrzygnięto na zasadzie art. 98 § 1 i 3, zasądzając od pozwanej na rzecz powodów kwotę 8.600,00 zł, w tym 3.600,00 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego oraz 5.000,00 zł tytułem zwrotu opłaty.

W apelacji od zaprezentowanego wyroku pozwana zarzuciła Sądowi I instancji:

- naruszenie art. 101² § 2 k.p., poprzez przyjęcie, że powodowie prawidłowo realizowali obowiązek wypłaty odszkodowania z tytułu umowy o zakazie konkurencji po ustaniu stosunku pracy z dnia 17 września 2012r., podczas, gdy w momencie zapłaty przekazem pierwszej raty odszkodowania zakaz konkurencji już nie obowiązywał;
- naruszenie art. 101² § 2 k.p., poprzez nieprawidłowe przyjęcie, że niewywiązywanie się przez powodów z obowiązku wypłaty odszkodowania spowodowane było zawinionym zachowaniem pozwanej, która nie podała numeru rachunku bankowego, podczas, gdy powodowie dysponowali tym numerem rachunku bankowego, a nawet, gdyby o tym fakcie nie pamiętali, to nie podjęli żadnych działań zmierzających do jego pozyskania;
- naruszenie art. 233 k.p.c., poprzez uznanie zeznań świadka R. P.

za niewiarygodne tylko dlatego, że jest on stroną w tożsamym postępowaniu zawisłym przed tym samym Sądem, podczas, gdy świadek był przesłuchiwany z przyrzeczeniem, a brak jakichkolwiek dowodów w aktach postępowania podważających treść jego zeznań.

Apelująca wniosła przy tym:

- na podstawie art. 386 § 1 pkt 4 k.p.c., o dopuszczenie dowodów z dokumentów w postaci pism pozwanej z dnia 15 kwietnia 2013r. oraz 19 kwietnia 2013r., na okoliczność osobistego kontaktu pozwanej z powodami, podczas którego powodowie mieli możliwość ustalenia rachunku bankowego wbrew twierdzeniom powoda - J. S., który takim kontaktom stanowczo w toku postępowania zaprzeczył,

- na podstawie art. 484 § 2 k.c., o miarkowanie kary umownej orzeczonej wyrokiem z uwagi na fakt, że jest ona rażąco wygórowana w przypadku uznania, że apelacja nie zasługuje na uwzględnienie.

Powołując się na przedstawione zarzuty, apelująca wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie powództwa oraz zasądzenie od powodów na rzecz pozwanej kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego przed Sądem II instancji według norm przepisanych, ewentualnie o uchylene wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Uzasadniając swoje stanowisko, skarżąca podniosła, iż Sąd Okręgowy przyjął z urzędu za podstawę orzeczenia, nie podnoszoną w sprawie przez pozwanych okoliczność, że odszkodowanie zostało wypłacone w terminie.

Tymczasem, najpóźniej z dniem 3 maja 2013r., upłynął termin wypłaty odszkodowania i po tej dacie pozwana nie podlegała już zakazowi konkurencji.

Ponadto, Sąd ten nie wziął pod uwagę, że pozwana podała powodom numer swojego rachunku bankowego, zaś, gdyby powodowie o tym zapomnieli, to nie podjęli żadnych działań zmierzających do jego pozyskania.

Sąd Apelacyjny ustalił i zważył, co następuje:

Przyjmując, na podstawie materiału dowodowego zgromadzonego w aktach sprawy, iż zakaz konkurencji oznaczony w treści umowy z dnia 17 września 2012r. ustał przed dniem 22 maja 2013r., uznał, iż apelacja zasługuje na uwzględnienie.

Przypomnieć zatem wypada, że zgodnie z art. 101² k.p., pracodawca i pracownik mający dostęp do szczególnie ważnych informacji, których ujawnienie mogłoby narazić pracodawcę na szkodę, mogą zawrzeć umowę o zakazie konkurencji po ustaniu stosunku pracy. W umowie określa się także okres obowiązywania zakazu konkurencji oraz wysokość odszkodowania należnego pracownikowi od pracodawcy. Zakaz konkurencji po ustaniu stosunku pracy przestaje obowiązywać przed upływem terminu, na jaki została zawarta umowa, w razie ustania przyczyn uzasadniających taki zakaz lub niewywiązywania się pracodawcy z obowiązku wypłaty odszkodowania.

Treścią powyższej umowy jest zobowiązanie się pracownika do niepodejmowania po rozwiązaniu stosunku pracy działalności konkurencyjnej wobec pracodawcy w zakresie i przez czas określony w umowie oraz zobowiązanie się pracodawcy do wypłacenia pracownikowi z tego tytułu odszkodowania w określonej wysokości. Tak więc, umowa o zakazie konkurencji po ustaniu stosunku pracy posiada cechy umowy wzajemnej, w której świadczenie jednej ze stron jest odpowiednikiem świadczenia drugiej (art. 487 § 2 k.c.).

Oczywistym jest przy tym, iż przedmiotowa umowa, ograniczając wolność pracy, zakłada, iż rekompensatą zarobków utraconych przez byłego pracownika wskutek objęcia go opisanym ograniczeniem, jest wypłacone przez byłego pracodawcę odszkodowanie.

Na podstawie art. 101² § 2 k.p., odszkodowanie to nie może być niższe od 25 % wynagrodzenia otrzymanego przez pracownika przed ustaniem stosunku pracy, przez okres odpowiadający okresowi obowiązywania umowy. W zależności od treści umowy, odszkodowanie może być wypłacane bądź jednorazowo, bądź w ratach (np. miesięcznych).

Ogólnie można przyjąć, że - ciążący na byłym pracodawcy - obowiązek wypłaty opisanego odszkodowania z tytułu powstrzymywania się byłego pracownika od działalności konkurencyjnej aktualizuje się w terminach określonych w umowie.

W tym kontekście trzeba powtórzyć za Sądem Najwyższym, iż dyspozycję normy art. 101² § 2 k.p., przyjmującej, iż zakaz konkurencji po ustaniu stosunku pracy przestaje obowiązywać przed upływem terminu, na jaki został zastrzeżony w razie niewywiązywania się pracodawcy z obowiązku wypłaty odszkodowania, należy tak tłumaczyć, iż jeśli na zobowiązanie pracodawcy składają się obowiązki wypłaty poszczególnych uzgodnionych rat w określonych terminach, to niedotrzymanie choćby jednego z nich jest przyczyną ustania zakazu konkurencji (tak SN w uzasadnieniu wyroku z dnia 27 lutego 2013r., II PK 176/12).

Tak więc, w realiach niniejszego sporu ocenić należało, czy powodowy były pracodawca wypłacił pozwanemu byłemu pracownikowi ratę odszkodowania w określonym w umowie terminie.

Aby to uczynić, należało dokonać wykładni zapisów umowy o zakazie konkurencji po ustaniu stosunku pracy z dnia 17 września 2012r.

Wykładnia oświadczeń woli polega zaś na ustalaniu ich znaczenia, czyli sensu. Ma ona na celu ustalenie właściwej treści regulacji zawartej w oświadczeniu woli. Ogólne reguły interpretacyjne, prowadzące do osiągnięcia tego celu, określone zostały w art. 65 k.c.

Jeżeli natomiast chodzi o oświadczenia woli ujęte w formie pisemnej, czyli wyrażone w dokumencie, to sens tych oświadczeń ustala się przyjmując za podstawę wykładni przede wszystkim tekst dokumentu. W procesie jego interpretacji podstawowa rola przypada językowym regułom znaczeniowym. Wykładni poszczególnych wyrażeń dokonuje się

z uwzględnieniem kontekstu, w tym także związków treściowych występujących między zawartymi w tekście postanowieniami. Uwzględnieniu podlegają również okoliczności, w jakich oświadczenie woli zostało złożone, jeżeli dokument obejmuje takie informacje, a także cel oświadczenia woli wskazany w tekście lub zrekonstruowany na podstawie zawartych w nim postanowień.

Odnosząc powyższe założenia do treści badanej umowy, należy wskazać, że w jej § 7 ust. 1 strony przyjęły, że „umowa zostaje zawarta na okres 6 miesięcy i zaczyna obowiązywać w dniu ustania stosunku pracy łączącego Pracodawcę z Pracownikiem”. Zaś w § 2 stwierdziły, że zakazem konkurencji objęły okres „6 miesięcy od ustania stosunku pracy”.

Natomiast obowiązek wypłaty odszkodowania określony został przez strony ratalnie (§ 5 ust. 2) „najpóźniej do ostatniego dnia każdego miesiąca obowiązywania niniejszej umowy”.

Oczywistym jest zatem, że przedmiotowa umowa zawarta została na miesięczne okresy, które winny być określone przy wykorzystaniu normy art. 112 k.c.

Przypomnijmy w tym miejscu, że zgodnie z powołanym przepisem, termin oznaczony w miesiącach kończy się z upływem dnia, który datą odpowiada początkowemu dniowi terminu.

Zatem, skoro do rozwiązania umowy o pracę doszło w dniu 3 kwietnia 2013r., to pierwszy miesiąc obowiązywania zakazu konkurencji kończył się z upływem 3 maja 2013r. Również ta data, w ocenie Sądu Apelacyjnego, wyznaczała końcowy termin wypłaty odszkodowania.

Trzeba przy tym wskazać, że nawet przy założeniu, iż terminem wypłaty odszkodowania jest terminem, w jakim pracownikowi dokonywano wypłat wynagrodzenia za pracę, to upłynąłby on dla pierwszej raty odszkodowania w dniu 10 maja 2013r. (tak SN w cyt. wyroku z dnia 27 lutego 2013r., II PK 176/12).

Wobec powyższego, skoro przekaz pieniężny zawierający pierwszą ratę odszkodowania został wysłany przez stronę powodową na adres zamieszkania pozwanej w dniu 22 maja 2013r., to nastąpiło to już po ustaniu zakazu konkurencji.

Jednocześnie wypada zauważyć, iż jeżeli w niniejszej sprawie odszkodowanie wypłacane w ratach miało stanowić ekwiwalent sukcesywnego powstrzymywania się od zakazu konkurencji, to winno ono odzwajemniać powstrzymywanie się przez pozwaną od działalności konkurencyjnej w okresie od 3 kwietnia 2013r. do 3 maja 2013r., uchybienie zaś temu obowiązkowi, prowadzi do konkluzji, iż obowiązek powstrzymywania się od działalności konkurencyjnej nie istniał również w oznaczonym wcześniej okresie, a zatem umowa ta nie wywołała skutku przez nią przewidywanego.

Odnosząc się zaś do twierdzeń strony powodowej, kwestionującej możliwość wykonania umowy w oznaczonym czasie, podnieść należy, iż nie było przeszkód do jej wykonania zgodnie z treścią, gdyż strona powodowa (co przyznaje sam Sąd Okręgowy) znała numer rachunku pozwanej. W przeciwnym razie, od 17 września 2012r. posiadała wystarczająco dużo czasu, aby - na podstawie art. 354 k.c. - wystąpić do pozwanej o przekazanie tejże informacji.

Wobec zaś jej braku, strona powodowa winna pamiętać, że zgodnie z art. 454 § 1 k.c., przy długi pieniężnym zasadą jest obowiązek spełnienia go w miejscu zamieszkania wierzyciela (dług oddawczy). Odszkodowanie jest świadczeniem pieniężnym, winno być więc spełnione w miejscu zamieszkania wierzyciela.

Strona powodowa - co warto zauważyć - przystąpiła do realizacji tak oznaczonego obowiązku, lecz już po ustaniu zakazu konkurencji.

Mając na uwadze przedstawione okoliczności, uznać należało, iż żądanie zapłaty kary umownej, określonej w treści § 6 cyt. umowy z dnia 17 września 2012r., okazało się bezpodstawne.

Reasumując, Sąd II instancji uznał, że apelacja zasługuje na uwzględnienie i na mocy art. 386 § 1 k.p.c., orzekł reformatoryjnie, jak w punkcie 1 wyroku.

O kosztach procesu orzekł w punkcie 2 wyroku na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. z § 6 pkt 6 i § 13 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu oraz w punkcie 3 wyroku na zasadzie art. 13 ust. 1 w zw. z art. 18 w zw. z art. 113 ustawy z dnia 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych.

/-/ SSA T. Szweda /-/ SSA M. Procek /-/ SSA Z. Gwizdak

Sędzia Przewodniczący Sędzia

JR